

Tipy pro úspěšné on-line vzdělávání¹

V současné době často slýcháváme, že je třeba měnit stereotypy, využívat technologie a moderní metody výuky. Judah Schwartz (Brdička, 2001) však upozorňuje, že „*dosud bylo vytvořeno jen velice málo aplikací, které dramaticky umocňují myšlení studentů a dávají jim k dispozici nové nástroje na formulaci a řešení problémů*“. **Technologie mohou být hnacím motorem, ale i překážkou – vždy záleží na tom, zda jsou použity vhodně a kvalifikovaně. Podstatná není technologie, podstatné je „dobře učit“ (Diaz, 2001).**

Následujících 10 tipů pro úspěšné on-line vzdělávání sestavil Mitchell Weisburgh (2002) a souhlasil s tím, abychom materiál volně přeložili do češtiny a šířili v České republice.

1. Internet je jiný než ostatní média.

Nemůžete vzít knížku nebo nafilmovanou přednášku, dát ji na internet a očekávat, že se studenti podle ní budou učit. Nemají dost trpělivosti otáčet stránky, poslouchat nebo sledovat dlouhé video. Chtějí velmi často vidět, slyšet a sami zasáhnout do děje. A to vše najednou a kdekoliv najdou připojení k internetu. Nechtějí na nic čekat.

2. Chci se učit to, co chci, kdy chci a kde chci.

Možnost volby a dostupnost materiálů kdykoliv a kdekoliv je pro úspěch e-learningu zcela zásadní požadavek. Mějte na paměti, že někteří studenti udrží pozornost jen krátkou dobu nebo se učí na poslední chvíli. Nemůžeme očekávat, že se budou učit celé dlouhé téma lekce najednou. On-line studenti očekávají, že se budou učit po krátkých textových úsecích.

3. Jak mi to jde?

Obsah je důležitý, ale stejně tak je důležitá i zpětná vazba. Nejde jen o zveřejnění informací. Studenti potřebují ihned přesně vědět, jak si v učení vedou. A nestačí pouhá informace, zda dobře či špatně. Chtějí také vědět, jak se v učení zlepšovat.

4. Naučím se to svým vlastním způsobem.

Některým studentům stačí krátká rada, někteří potřebují obsáhlejší vysvětlení. Někdo chce vidět příklady a potřebuje si učivo procvičit. Volba způsobu učení musí být na studentech. Pokud systém umožňuje jen jeden způsob učení, a to ten, který konkrétnímu studentovi nevyhovuje, nastanou problémy.

5. Pokyny většinou nečtu.

Přestože k učebním materiálům vypracujeme přesné pokyny, nemůžeme si být jisti, že je studenti budou respektovat. Možná je pouze přelétnou očima a v učení budou postupovat podle svého. Někdo dává přednost seznamům a rejstříkům, někdo rád vyhledává. Někdo sleduje více odkazů najednou, jiný je prochází postupně. Důležité je pamatovat při tvorbě systému i studijních materiálů na možnost různorodých způsobů řešení.

6. Vytvoř jednou, použij opakovaně.

Znovupoužitelnost materiálů umožňuje udržení nízkých nákladů. Snažte se o dodržování standardů, které zajišťují přenositelnost výukových objektů (texty, obrázky, schémata, audio-

¹ Zdroj: ROHLÍKOVÁ, L., VEJVODOVÁ, J. *Vyučovací metody na vysoké škole*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2012, 281 s. ISBN: 978-80-247-4152-9 (úryvek z kapitoly 3 – Distanční vzdělávání a e-learning na vysoké škole). E-book ke stažení: <https://www.grada.cz/vyucovaci-metody-na-vysoke-skole-6818/>

a videomateriály, animace, celé výukové lekce a výukové programy apod.) mezi různými systémy.

7. Krása je v jednoduchosti.

Sledujte, jak studenti používají váš systém a kde dělají chyby. Pak vytvořte jednodušší způsob pro interakci a poskytněte snadno dostupnou nápovědu. Ať je učení intuitivní.

8. Věci se mění.

Postupy stárnou, nové úkoly vyžadují nové dovednosti, chyby musí být opraveny. Potřebujete jednoduchý způsob, jak opravovat, upravovat, měnit a aktualizovat vše, co jste vytvořili.

9. Sledujte a pomáhejte.

Pouhé sledování a měření pokroku v učení není tak důležité jako jeho využití k naladění systému pro daného studenta. Poskytujte osobní zpětnou vazbu šitou na míru, dávejte rady a doporučujte aktivity na základě potřeb, cílů a dovedností konkrétního studenta.

10. Buďte ve spojení.

Komunikujte a snažte se vzbudit ve studentech pocit, že náleží ke studijní skupině (k učící se komunitě). Informujte studenty, jak se jim ve studiu daří, a poskytněte jim užitečné informace k právě řešeným úkolům.